

Dronenplein

Stedenbouwkundig Plan

19 februari 2010 Hans Eberink Stedenbouwkundige ism. Hammarlund Bergmann Stedenbouw en PIM Landschapsarchitectuur

Inhoudsopgave

1 Inleiding	pagina 5
2 Analyse bestaande situatie	pagina 11
3 Uitgangspunten	pagina 19
4 Stedenbouwkundig Plan	pagina 23
5 Overige aspecten	pagina 43
6 Bijlage	pagina 46
7 Colofon	pagina 49

1 Inleiding

Inleiding

Leeswijzer

Dit SP begint met een inleiding waarin vooral het voortraject wordt besproken. Daarna volgt in hoofdstuk 2 een korte analyse van de wijk en het plangebied. Vervolgens volgen in hoofdstuk 3 de uitgangspunten die voorafgaand aan het maken van het plan zijn opgesteld en met betrokkenen zijn besproken. In hoofdstuk 4 volgt de beschrijving van het Stedenbouwkundig plan met het te realiseren programma.

Voorgeschiedenis

Vanaf 2006 wordt gestreefd naar de bouw van een nieuw voorzieningencluster aan het Dronenplein, ter vervanging van bestaande scholen en andere voorzieningen, vanuit het gedachtegoed van de brede school. In 2007 is hiervoor een haalbaarheidsonderzoek afgerond (ICS, Haalbaarheidsonderzoek voorzieningencluster Dronenwijk, augustus 2007; en ICS, Verdieping financiële haalbaarheid voorzieningencluster Dronenwijk, 2008). Daarnaast werd er gewerkt aan plannen voor vervangende nieuwbouw en uitbreiding van ouderenhuisvesting (Quintis, Haalbaarheidsonderzoek modern woonzorgcomplex, maart 2007). Op 27 oktober 2008 is een Intentieovereenkomst ondertekend door gemeente, twee schoolbesturen, Stichting Kinderopvang Bodegraven, Stichting Peuterspeelzalen Bodegraven en Stichting Bibliotheek De Groene Venen. Doel was het realiseren van één voorzieningencluster, in opdracht van één partij en hiertoe binnen een half jaar te komen tot een samenwerkingsovereenkomst. Realisatie van één voorzieningencluster leidde tot praktische complicaties en een financieel tekort voor de gemeente.

Eind 2008 is gekozen voor een nieuwe wijze van herontwikkelen van het Dronenplein. In plaats van één nieuw gebouw voor een brede school, ouderenhuisvesting en andere voorzieningen wordt gekozen voor het uit elkaar trekken van accommodaties en een fasering waardoor

tijdelijke huisvesting niet nodig is. Bovendien wordt ervoor gekozen om een derde school hier te huisvesten. De bibliotheek is komen te vervallen.

Begin 2009 zijn door Bureau Oost in opdracht van de gemeente drie scenario's uitgewerkt voor het gehele plangebied (scholen, kerken, Rijngaarde). Globaal zijn de kosten in beeld gebracht. In mei 2009 heeft het College van B&W op basis van de rapportage Scenario's herontwikkeling Dronenplein voorgesteld om scenario 2 uit te werken tot ontwikkelingsvisie. Scenario 2 houdt in:

- Woonzorgcomplex met 154 appartementen en diensten-centrum.
- Op plek van de vijver komen achtereenvolgens de nieuwe Willibrord-Milandschool en Prinses Beatrixschool/kinderdagverblijf/peuterspeelzaal.
- Nieuwbouw Verhoeff/ Rollmanschool en gymzaal in Dronenpark.
- Uitbreiding vijver op de plek van de oude Beatrixschool.
- Parkeerplaats op de plek van de huidige gymzaal, kinderopvang en peuterspeelzaal.

Al voordat dit voorstel in de raad werd besproken ontstond er discussie, omdat er in het voorkeurscenario onvoldoende ruimte is voor het volledige programma van 200 ouderenwoningen plus 30 eenheden voor psychogeriatrische patiënten. Daarom is in juni 2009 voorgesteld om de volgende vragen te onderzoeken:

1. Is het mogelijk binnen het plangebied het gehele door SWOB gewenste programma ouderenhuisvesting te realiseren?
2. Wat is de minimale omvang van een modern woonzorgcomplex?
3. Is er zo nodig elders in Bodegraven ruimte om het gewenste programma ouderenhuisvesting te realiseren?

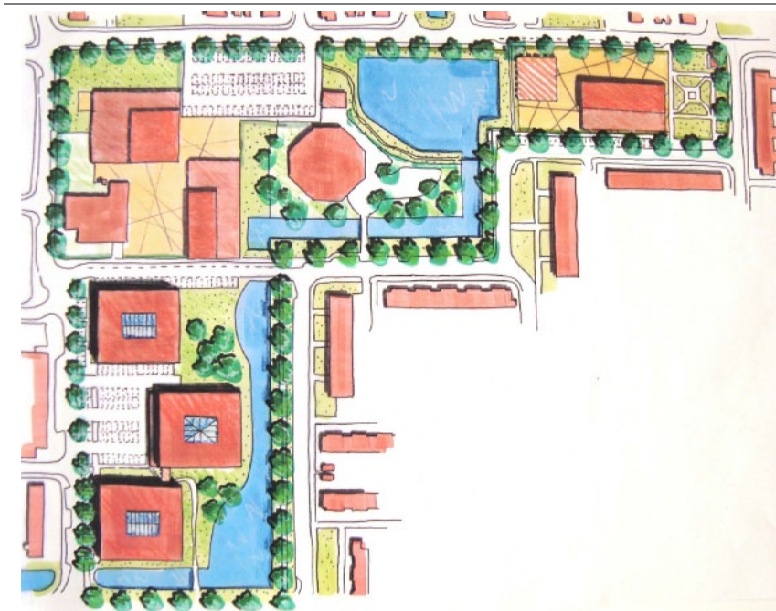
Op 2 juli 2009 stemde de raad in met de keuze voor

scenario 2 en is gevraagd om nadere bestudering van de geformuleerde onderzoeksvragen.

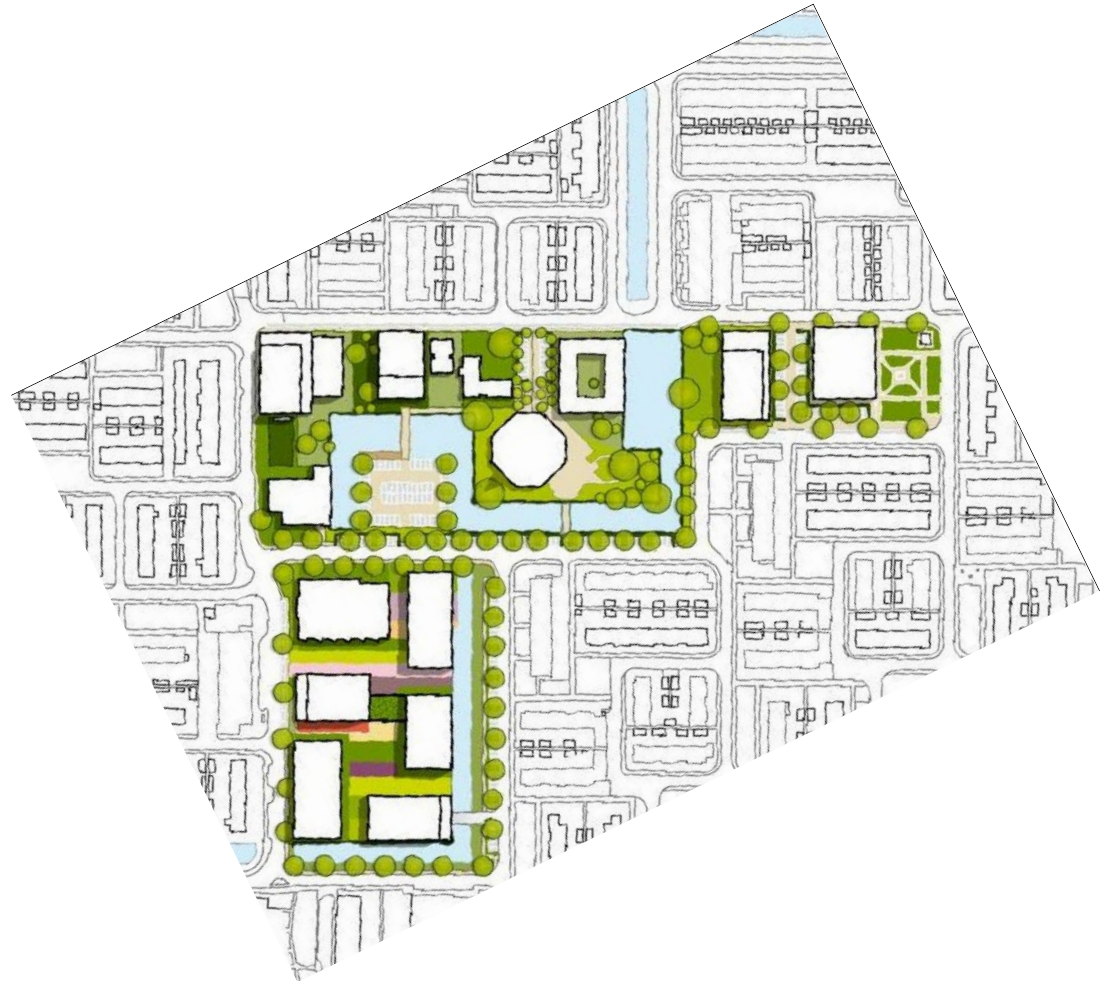
Gemeente en Mozaïek Wonen hebben afgesproken dat Mozaïek Wonen de eerste onderzoeksvraag uitzoekt. De gemeente pakt de andere twee vragen op. Op 30 september 2009 kwam een rapport gereed van Mozaïek Wonen, Synchron en Van den Oever Zaaijer & Partners. Zij komen met een ingrijpend ander plan. Hierin krijgt het gehele programma ouderenhuisvesting een plek, waarvan de huisvesting voor psychogeriatrische patiënten (PG) op de scholenlocatie. Om het parkeren op te lossen wordt een deel van de vijver gedempt en elders in het plangebied gecompenseerd. De gebouwen van kinderopvang en peuterspeelzaal worden gehandhaafd. De woongebouwen worden 4 tot 7 lagen hoog, uitgezonderd het gebouw voor PG. Aangegeven wordt dat er een alternatief mogelijk is met bebouwing in 4 lagen, maar dan wordt een deel van de woningbouw toegevoegd aan de scholenlocatie (ook in 4 lagen).

Op 2 oktober 2009 verscheen het rapport Ouderenhuisvesting in Bodegraven van L. Sanders. Uit dit rapport blijkt dat het wenselijk is om in Bodegraven tenminste twee woonservicegebieden te maken, met in elk gebied een scala aan voorzieningen en woonvormen voor ouderen en mensen met beperkingen. Rijngaarde zou het wijkservicepunt van een van de woonservicegebieden kunnen zijn: het centrale ontmoetings- en informatiepunt voor ouderen in de wijk. In het rapport wordt aanbevolen, gezien de differentiatie in de doelgroep ouderen, de geringe verhuiskbereidheid maar ook de tekorten aan ouderenhuisvesting en de exploitatie van voorzieningen:

- Een complex ouderenwoningen te realiseren van tenminste 80 woningen.
- Vanuit herkenbaarheid bij voorkeur niet veel meer woningen op eenzelfde locatie te situeren, tenzij er sprake kan zijn van losstaande gebouwen met een eigen karakter.

Plan Buro Oost

Plan Van den Oever, Zaaijer en Partners Architecten

8 **Dronenplein** Stedenbouwkundig Plan

19 februari 2010 Hans Ebberink Stedenbouwkundige ism. Hammarlund Bergmann Stedenbouw en PIM Landschapsarchitectuur

- Een van de gebouwen specifiek te bestemmen voor de vitale senioren, met ruime woningen.
  - Rekening houden met de voorkeur van ouderen om in kleinere complexen te wonen.
  - Gefaseerde bouw zodat Bodegraafse ouderen zoveel mogelijk kansen krijgen voor dit complex.
  - Duidelijkheid scheppen vooraf over de exploitatie van het dienstencentrum, de verdeling van kosten over verschillende partijen en de consequenties voor gemeentelijke subsidie.
- Kortom, het is niet nodig noch wenselijk om het volledige, door Mozaïek Wonen en anderen voorgestelde programma op deze plek te realiseren.

Wel is er in Bodegraven behoefte aan meer woningen voor ouderen. Dat blijkt ook uit het Woningmarktonderzoek van Companen (11 november 2009). In dat rapport wordt geconcludeerd dat als alle plannen in de pijplijn tot 2016 worden uitgevoerd, het aanbod aan woonvormen met zorg voldoende is. In die plannen is rekening gehouden met 200 woningen beschermd wonen Rijngaarde en 30 PG-plaatsen. Maar ook na 2016 zet de vergrijzing door en blijft er behoefte aan nieuwe locaties voor wonen met zorg. Dit betekent dat elders in Bodegraven ruimte zal worden gezocht voor het deel van dit programma dat niet op de locatie Rijngaarde kan worden gerealiseerd.

Ondertussen heeft het College van B&W op 13 oktober 2009 besloten tot splitsing van de herontwikkeling Dronenplein in een fase Dronenplein-Scholenlocatie en een fase Rijngaarde. Hierover is de raadscommissie geïnfomeerd.

Op 22 oktober 2009 was er een informatieavond voor omwonenden. Op de drukbezochte avond zijn veel vragen gesteld. Parkeren en verkeersveiligheid waren belangrijke thema's. Daarnaast is onder meer gesproken over woningbouw, groen, tijdsplanning en financiering.

Op 28 oktober 2009 zijn het B&W-besluit van 13 oktober

en het alternatief van Mozaïek Wonen besproken in de raadscommissie. Feitelijk liggen er nu twee stedenbouwkundige schetsen op tafel: de door de raad vastgestelde schets van Bureau Oost en de door Mozaïek Wonen voorgestelde schets van Van den Oever, Zaaier en Partners.

De belangrijkste reacties op beide schetsen zijn kort samengevat:

- De bestaande kwaliteiten moeten worden behouden en versterkt: water en groen
- Er moeten voldoende parkeerplaatsen zijn voor alle functies
- De verkeersveiligheid vergt meer aandacht
- Er moet rekening worden gehouden met uitbreidingswensen (Bethelkerk, scholen)
- De openbare ruimte moet worden ingericht voor omwonenden (wandeling, spelen)

Op 1 december 2009 heeft B&W de raad laten weten dat voor een goede besluitvorming meer voorbereidingstijd nodig is. B&W bouwt voort op besluit van 13 oktober 2009. In de scholenstrook komen alleen scholenbouw, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en ruimtelijk wordt een gymzaal mogelijk gemaakt. Er zal worden onderzocht of de huidige gymzaal vooralsnog gehandhaafd blijft. De vrijkomende locatie van de Willibrord-Milandschool komt beschikbaar voor seniorenhuisvesting. Uitgezocht wordt of er elders in Bodegraven locaties zijn voor seniorenhuisvesting.

De maanden december 2009 en januari 2010 zijn gebruikt om voorliggend stedenbouwkundig plan plus beeldkwaliteitplan en een gemeentelijke grondexploitatie voor te bereiden. De planontwikkeling heeft in nauw overleg met externe betrokkenen plaatsgevonden, te weten de drie schoolbesturen, de Stichting Kinderopvang Bodegraven, de Stichting Peuterspeelzalen Bodegraven, Mozaïek Wonen en de twee kerkbesturen.

2 Analyse bestaande situatie

Analyse bestaande situatie

Dronenwijk

De buurt is een typisch en mooi voorbeeld van de wijkgedachte die na de tweede wereldoorlog veel in de stedenbouw werd toegepast. Daarin werd de wijk, als overzichtelijke eenheid, centraal gesteld. De wijk verbeeldde vooral de gemeenschapszin en de sociale samenhang. Kerk, school en verenigingsleven vormen daarbij letterlijk het centrum.

De wijkgedachte werd in Rotterdam, onder andere door architect Van Tijen, tijdens de tweede wereldoorlog ontwikkeld en in 1946 gepubliceerd in het boek "De stad der toekomst, de toekomst der stad".

Daarin is ook een fictief plan opgenomen dat alle kenmerken heeft van de Dronenwijk: een hoofdpzset met een centrum en daaromheen kleine buurtjes rond kleine plantsoentjes.

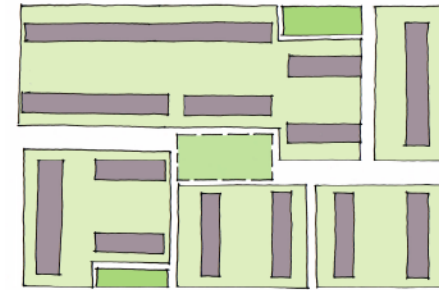
Het centrum bestaat uit een noord-zuidstrook en een oost-weststrook, met scholen en kerken in het groen en aan het water. De centrumstroken voeren naar het buiten de wijk gelegen groen, zoals sportvelden. Langs die stroken staan enkele winkels.

De buurtjes zijn duidelijk herkenbaar en in dit geval twee herhaalde "stempels".

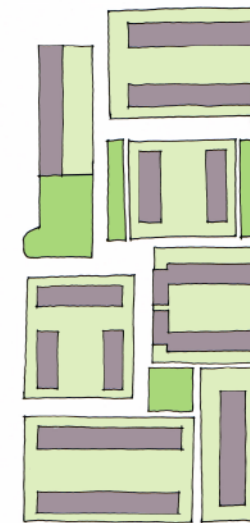
Die "stempels" zijn ingenieus in elkaar gezet. Zij bestaan uit afwisselend oost-west en noord-zuid georiënteerde rijen woningen, samen zo geplaatst dat er afwisselend randen zijn met voorkanten en randen met vooral kopse kanten. Daarmee is een wijk gemaakt met grote verschillen en voorkanten aan de belangrijkste straten en singels en meer informele groene kanten naar het groen rondom. Ook ontstaan er twee delen waartussen het open centrumgebied met groen, water en vrijstaande gebouwen. Alle genoemde elementen (wegen, groen, water, buurten, rijen) hebben een eigen orthogonaal patroon. Die patronen samen vormen een stedenbouwkundig plan dat op een Mondriaan-schilderij lijkt, of meer nog op een Schotse ruit.

stempelstructuur

noordstempel

zuidstempel

Analyse bestaande situatie

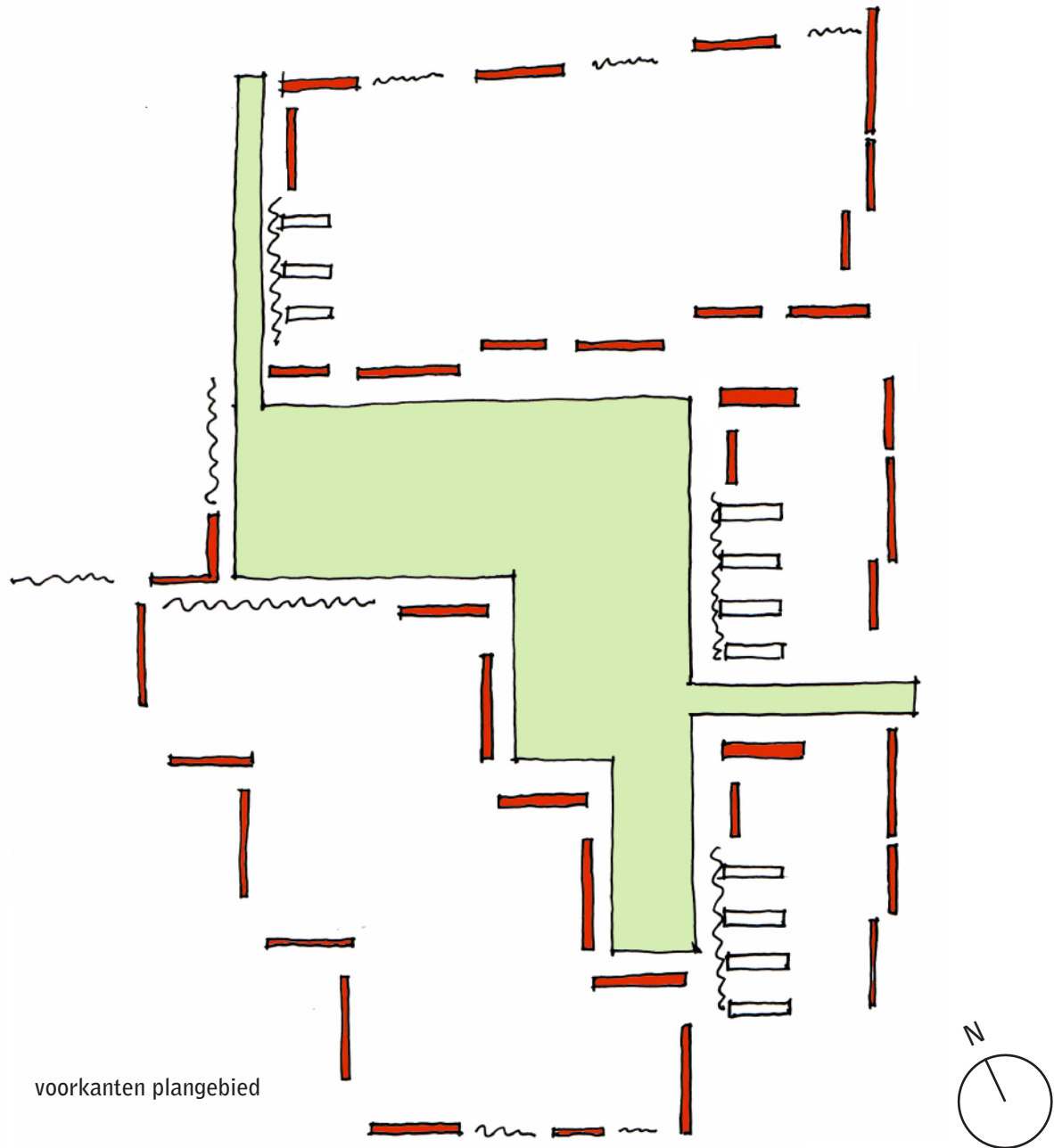
De wijk had een zeer groen karakter door de alom aanwezige tuinen, de plantsoentjes, het centrumgebied en het groen rondom. De architectuur van de woningen was helder, licht en eenvoudig. De woningen waren individueel herkenbaar, maar vooral ook ondergeschikt aan het totaal van de rij en de buurt.

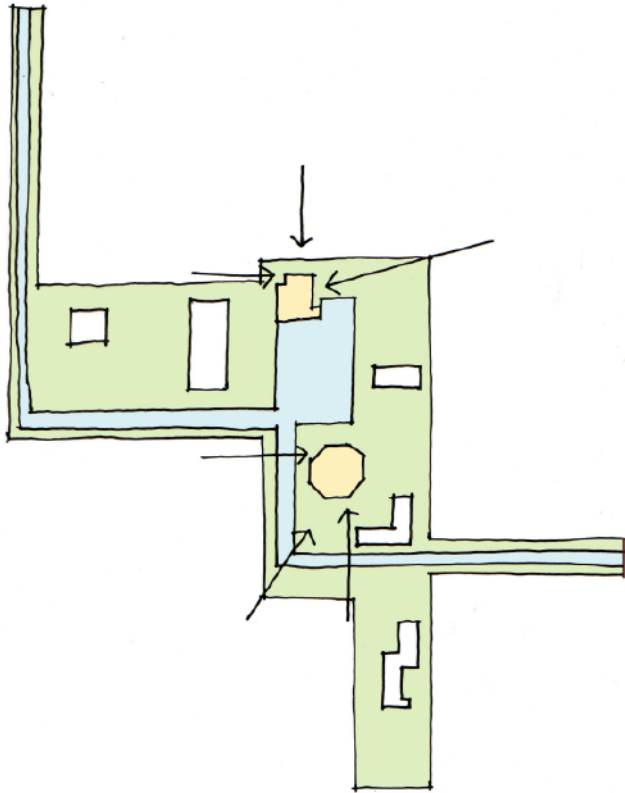
Ook de bijzondere gebouwen (scholen en Salvatorkerk) waren van een grote helderheid, rechthoekig, met veel glas en lichte metselwerkvlakken.

Het groene beeld is minder geworden, omdat in het centrum nieuwe functies zijn gebouwd en omdat de aangrenzende groene gebieden ook verstedelijkt zijn. De samenhang en helderheid is bovendien sterk minder doordat bewoners in de afgelopen decennia steeds meer het individuele karakter van huis en tuin zijn gaan benadrukken.

Voor het centrumgebied, het Dronenplein, is het uitgangspunt om het groene karakter te handhaven en te versterken en om orthogonale patronen op alle schaalniveaus te gebruiken, dus zowel in de hoofdopzet als in het ontwerp van bomenrijen, paden en plantvakken.

Voor de architectuur wordt op de heldere architectuur van vroeger teruggegrepen, maar dan in een modern jasje. De scholen worden samen een nieuw geheel, maar blijven ook kleinschalig en zullen de overige functies, zoals de kerken, niet wegdrücken in het beeld van de wijk.

zicht op kerken die als belangrijke landmarks voor de buurt functioneren

foto's plangebied

Analyse bestaande situatie

Dronenplein

Het plangebied wordt in het noorden begrensd door de Vrije Nesse en in het zuiden door het Dronenpark. Aan de westzijde is de Dronensingel-Rijngaarde de grens en aan de oostzijde het Dronenplein. De plangrens is met een blauwe lijn aangegeven.

Het water, met de groene taluds is beeldbepalend voor het gebied. Ook de grote bomen bepalen het groene beeld in sterke mate. De beide te handhaven kerken vormen markante gebouwen ten noorden en ten zuiden van de centrale waterpartij.

kaart plangebied met bomeninventarisatie

Huidige situatie					
functie		bebouwd oppervlak	buitenruimte	terrein	opmerking
Prinses Beatrixschool		1284	1538	2822	
Dependance Willibrord/Verhoeff					
Rollman		900	755	1655	
Salvatorkerk		724	1088	1812	wordt gehandhaafd
Bethelkerk		1145	2567	3713	wordt gehandhaafd
gymlokaal		521	0	521	wordt gehandhaafd
peuterspeelzaal		307	613	919	
kinderopvang		184	420	604	wordt gehandhaafd
parkeren (officiële vakken)			2327	2327	
wegen en paden			3343	3343	
groen (openbaar)			5007	5007	
water			5601	5601	
totaal		5065	23258	28323	

Naast het openbaar groen is er ook groen op privé-terrein: 1582 m² bij de Bethelkerk, 757 m² bij de Salvatorkerk en 1204 m² bij de scholen, het kinderdagverblijf en de peuterspeelzaal. De buitenruimte is daarmee verdeeld in 8550 m² groen, 5601 m² water en 9107 m² verharding.

Huidige parkeerplaatsen					
locatie	aantal				
Plein	101				
Dronensingel Zuidzijde	17				langsparkeerplaatsen aan de zijde van het plangebied
Dronensingel Westzijde	24				
Dronenpark	14				
totaal	156				

Huidige bomen	Vitaal	niet-vitaal	totaal
Beeldbepalend	67	6	73
Niet beeldbepalend	19	23	42
Totaal	86	29	115

3 Uitgangspunten

Uitgangspunten

Vaste punten

Te handhaven bebouwing: Bethelkerk, Salvatorkerk, gymzaal, gebouw kinderopvang.
Openbare ruimte: water, meeste bomen, Dronenpark.

Vlekkenplan

Algemeen:

- Het stedenbouwkundig plan bouwt voort op de oorspronkelijke stedenbouwkundige uitgangspunten: een orthogonaal patroon van straten, water, groen en bebouwing; een duidelijk centrum met bijzondere bebouwing aan het groen en water.
- Het groene karakter en het water worden gehandhaafd en versterkt en vormen het uitgangspunt voor het ontwikkelen van dit deel van de Dronenwijk.
- Woningbouw komt alleen in de strook van de huidige ouderenhuisvesting. Er komt geen woningbouw in het plangebied.
- De Willibrord-Milandschool wordt verplaatst naar het parkeerterrein in de scholenstrook.
- Aan het Dronenplein komen scholen, kerken en overige voorzieningen.
- De marktstandplaatsen (drie) die nu op het parkeerterrein zijn toegewezen, krijgen een nieuwe plek buiten het plangebied of vinden een plaats op het nieuwe parkeerterrein.
- De beoogde ontwikkelingen moeten een bijdrage leveren aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit binnen de stedelijke context en Dronenwijk tot een kwalitatief hoger niveau brengen. Meervoudig ruimtegebruik kan hierin een interessante bijdrage leveren.

Bebouwing

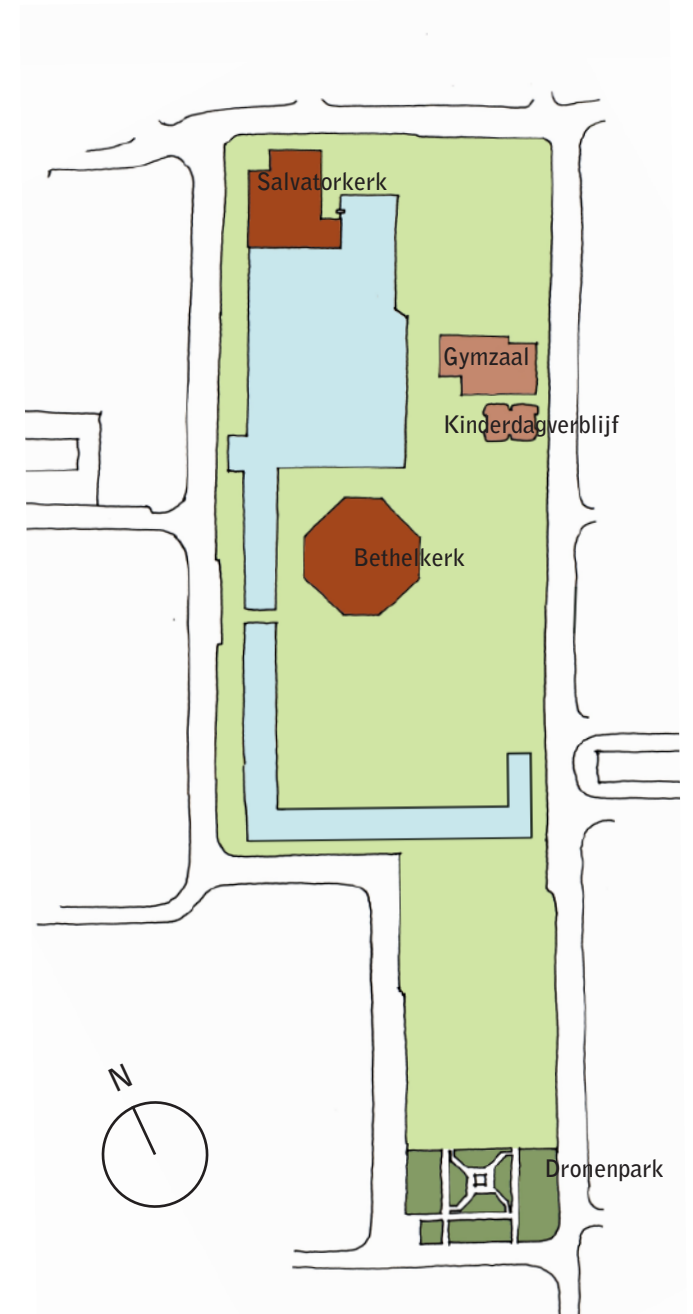
- De bebouwing bestaat uit een gedifferentieerde bebouwing, die reageert op zichtlijnen en patronen uit de omgeving. De bebouwing blijft laag (maximaal twee lagen) en relatief klein van schaal. De gebouwen krijgen zoveel

mogelijk aan alle zijden een open relatie met de openbare ruimte. De ruimtelijke relatie met de Bethel- en Salvatorkerk en de omgeving wordt waar mogelijk versterkt.

- Er komt vervangende nieuwbouw voor de Willibrord-Milandschool, Prinses Beatrixschool, en de Verhoeff/ Rollmanschool. De Verhoeff/ Rollmanschool komt in zijn geheel op deze locatie.
- Kinderdagverblijf en peuterspeelzaal komen in nieuwbouw samen met de Prinses Beatrixschool.
- De buitenschoolse opvang (bso) wordt gehuisvest in het huidige, te handhaven, gebouw van de kinderopvang.
- De Willibrord-Milandschool creëert binnen de vierkante meters die voor de school beschikbaar zijn een plek voor de Katholieke Plattelands Jongeren.
- De gymzaal wordt in het stedenbouwkundig plan gehandhaafd.
- De Willibrord-Milandschool, Prinses Beatrixschool krijgen zelfstandige gebouwen, die echter met peuterspeelzaal, kinderdagverblijf, gymzaal en buitenschoolse opvang en ruimte voor de Katholieke Plattelands Jongeren een aaneengebouwd complex of uit afzonderlijke gebouwen. Het hele complex krijgt een samenhangend beeld, door middel van bijvoorbeeld architectuur en groen.
- De Salvatorkerk wordt gehandhaafd.
- De Bethelkerk wordt uitgebreid, door de kerkzaal binnen het huidige gebouw te vergroten en door nevenruimten in een nieuwe aanbouw te realiseren.
- De gemeente streeft naar realisatie van duurzame gebouwen, score 7 volgens de uitgangspunten GPR gebouw.

Openbare ruimte

- Het gebied krijgt een groen karakter, waarbij het groen beter bruikbaar moet worden gemaakt door het maken van voetgangersroutes en speelruimte.
- Het water wordt gehandhaafd. Er wordt gestreefd naar behoud van de hoeveelheid onverharde oppervlakte. Als de hoeveelheid verhard oppervlak toch toeneemt moet het

vaste punten: de twee kerken, het Dronenpark, de gymzaal en het kinderdagverblijf

oppervlaktewater worden vergroot met 10 à 15% van de toename van het verhard oppervlak.

- Het bestaande speeltuintje bij Dronenpark wordt gehandhaafd.

- Grote, vitale bomen worden zowel mogelijk gehandhaafd.

- Uitgangspunt voor het ontwerp van de openbare ruimte is samenhang en een orthogonale structuur met rechte lijnen van singels, paden, bomenrijen, hagen, groenvakken. De inrichting moet zowel functioneel als qua vormgeving aansluiten bij de functie in het gebied: kerken (rust, harmonie, wandelroutes, parkeren) en scholen (spelen, routes, fietsparkeren).

- Er wordt naar gestreefd om ook de overige functies zoals een kermis, start triatlon en weekmarkt een plekje te geven in de openbare ruimte. De inrichting van de openbare ruimte moet dit type functies mogelijk maken.

- De inrichting van de ruimte rondom de scholen wordt afgestemd op de kinderen, maar ook dient er ruimte te zijn voor parkeren en het ophalen en wegbrengen van kinderen door ouders.

- Het verkeer wordt goed afgewikkeld: sommige straten blijven buurtontsluiting; andere straten kunnen eventueel autovrij of autoarm worden ingericht.

- Bij de scholen komt geen kiss&ride voorziening. Ouders die hun kinderen met de auto brengen of halen kunnen gebruikmaken van de parkeergelegenheid in de nabijheid van scholen en kinderopvang.

- Schoolpleinen worden geschikt gemaakt voor gebruik door de buurt.

- Er wordt voldaan aan de gemeentelijke parkeernorm.

- Er wordt rekening gehouden met het gebruik van parkeerplaatsen in het plangebied door bewoners en gebruikers van buiten het plangebied.

- Het feit dat op zondag tijdens kerkdiensten kerkgangers deels zijn aangewezen op parkeerplaatsen buiten het plangebied, wordt geaccepteerd.

- Indien de Bethelkerk het aantal zitplaatsen uitbreidt, dient de kerk op eigen terrein te zorgen voor de bijbehorende uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen.

- Parkeerplaatsen krijgen een groene uitstraling en worden afgewisseld met hagen en bomen. Dat betekent een

norm van ca 30 m2 per parkeerplaats.

- Een deel van de parkeerruimte kan ook worden gebruikt voor evenementen.

- Uitgangspunt is het zo min mogelijk laten toenemen van de hoeveelheid verharding, bijvoorbeeld door het uitvoeren van parkeerplaatsen in grasstenen.

4 Stedenbouwkundig Plan

Stedenbouwkundig Plan

Hoofdstructuur

De hoofdstructuur van het plangebied wordt in de eerste plaats bepaald door het aanwezige water en het groen. Het water, met de groene taluds wordt gehandhaafd, evenals het Dronenpark en de grote, vitale bomen. In aanvulling daarop wordt een nieuwe structuur gemaakt met een noord-zuid fietspad en een oost-west voetpad. Daardoor ontstaat een duidelijk herkenbare strook met vooral scholen en kinderopvang aan de oostzijde en een strook met kerken en water aan de westzijde. Centraal in het gebied komt een open ruimte die deels als dagelijkse parkeervoorziening dient en deels alleen op zondag voor het parkeren wordt gebruikt. De Dronensingel wordt op deze centrale plek versmald tot alleen een voetpad.

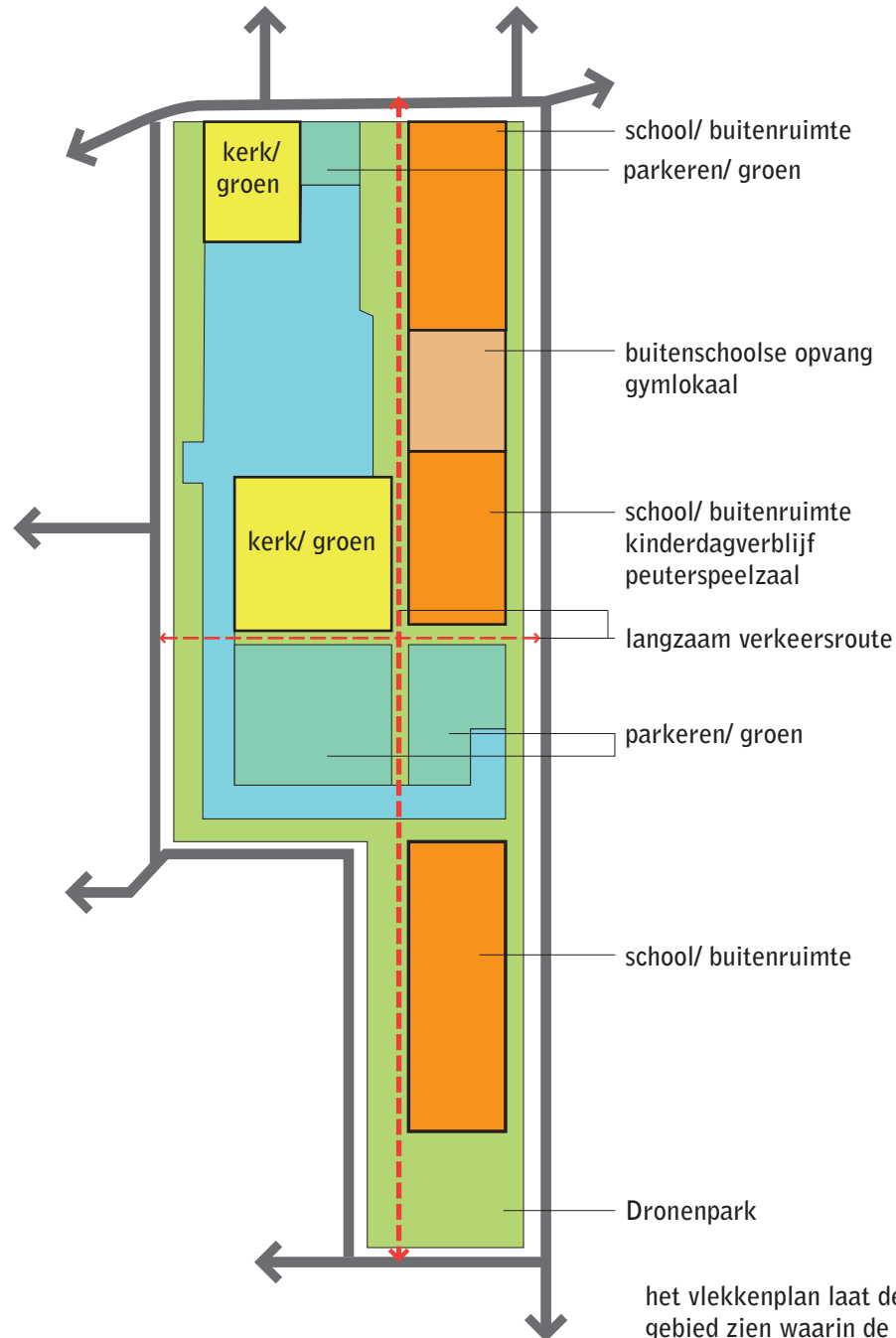
Bebouwing

In de strook aan de oostzijde wordt bijna de gehele bebouwing vervangen. Alleen de gymzaal en het gebouw van het kinderdagverblijf blijven gehandhaafd. De nieuwbouw van de scholen staat in een rechte lijn en heeft een open zijde met veel glas aan de waterzijde (westzijde) en een meer gesloten zijde aan de straatzijde. De gebouwen zijn niet meer dan twee lagen hoog.

De Bethelkerk kan uitbreiden aan de waterzijde, ook daar kan een gevel worden gerealiseerd met zicht op het water. Op deze wijze ontstaat er een plan waarin alle bebouwing een oriëntatie op het water heeft. Met name rondom het brede water zullen gebouwen staan die familie zijn van de bestaande Salvatorkerk met de raampartij aan het water. De scholen zullen een rustige en samenhangende architectuur krijgen.

De scholen worden gehuisvest in aparte gebouwen, maar ook in hun verschijningsvorm wordt de gewenste samenwerking duidelijk.

Aan de noordzijde, bij de Vrije Nesse komt de nieuwbouw van de Willibrord-Milandschool, met de speelplaats aan de noordzijde en het gebouw tegen de te handhaven gymzaal. Ten zuiden van de gymzaal en het gebouw van de buiten-

het vlekkenplan laat de nieuwe structuur van het gebied zien waarin de drie scholen een 'strip' tussen het nieuwe fietspad en het Dronenplein vormen

Stedenbouwkundig Plan

schoolse opvang (nu het kinderdagverblijf) komt de nieuwe bebouwing van de Prinses Beatrixschool, het kinderdagverblijf en de peuterspeelzaal. Ten zuiden daarvan komen de speelplaats en het nieuwe parkeerterrein.

Ten zuiden van de Dronensingel komt de nieuwbouw van de Verhoeff/ Rollmanschool met het speelterrein grenzend aan het Dronenpark.

Openbare ruimte en speelplaatsen

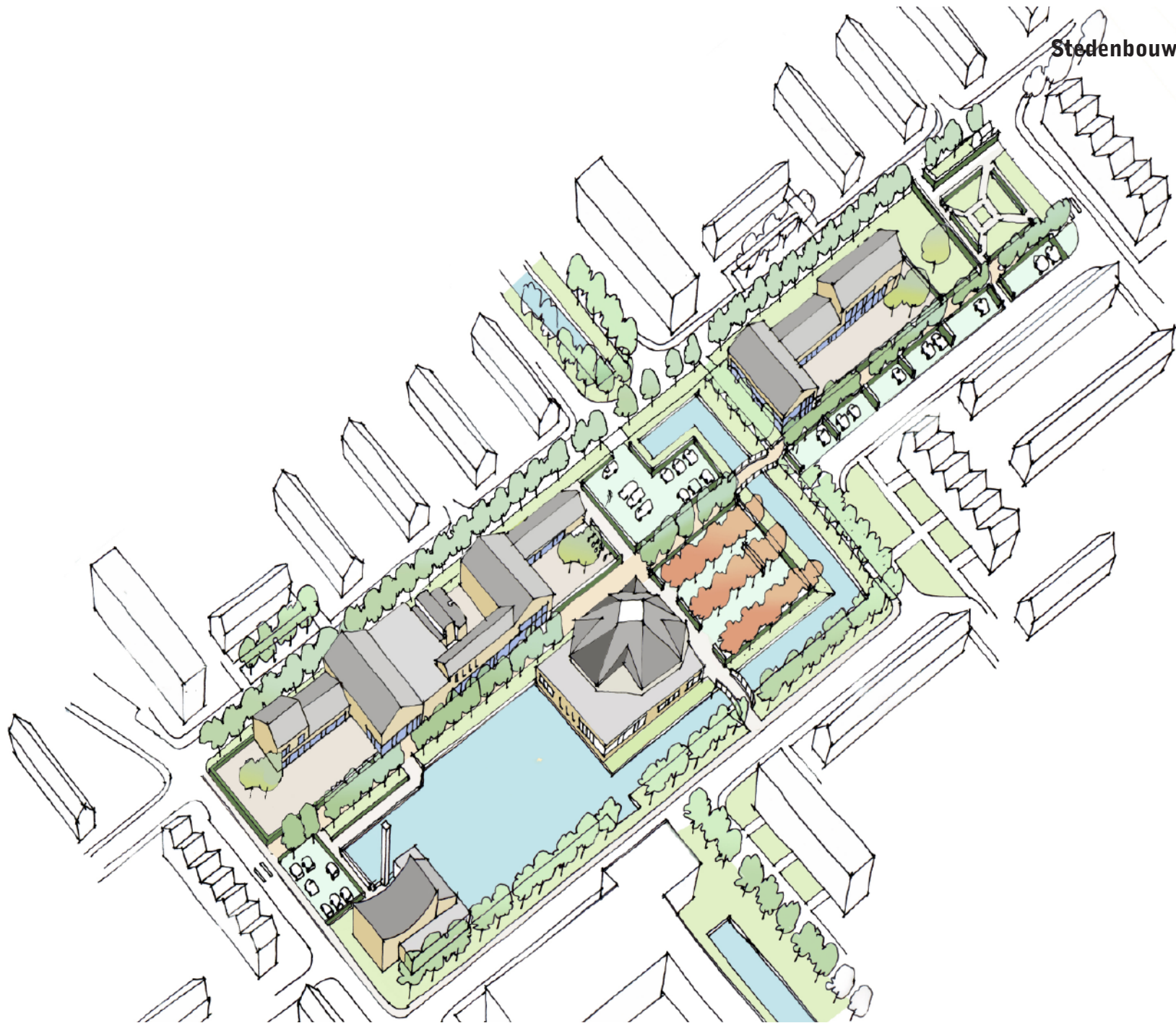
Ondanks de grote hoeveelheid buurt- en wijkfuncties in oude en nieuwe gebouwen zal het gebied een groene uitstraling hebben. Behalve de te handhaven water- en groenstructuur worden er nieuwe rijen bomen, grasstroken en hagen toegevoegd. De privé-parkeerterreinen van de kerken, die bijna alleen op zondag worden gebruikt, krijgen een groen karakter met grasstenen, hagen en bomen. Ook het openbaar parkeerterreintje en de strook haaksparkeren aan het Dronenpark worden ingericht met bomen en hagen rondom.

Het noord-zuid fiets- en voetpad loopt grotendeels langs het water en krijgt een nieuwe brug over de Dronensingel. Het pad wordt daarmee een lange verbinding die van de Vrije Nesse naar het Dronenpark voert. Door beide dwarsverbindingen kunnen bewoners uit de buurt hier een leuke, gevarieerde wandeling maken. Het oost-westpad bij de Bethelkerk ligt deels op eigen terrein en kan daarom met een apart materiaal vormgeven.

De speelplaatsen van de scholen worden ook gebruikt door de omwonenden. Op minstens een van de speelplaatsen wordt een speelplek van 200 m² ingericht voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Gezien de spreiding van speelplaatsen over de buurt komt de speelplaats van de Willibrord-Milandschool hiervoor het meest in aanmerking.

impressie fiets/voetpad

Stedenbouwkundig Plan

Verkeer

In de tabel is de verkeersgeneratie berekend op basis van de bruto vloeroppervlakte van de voorzieningen. De productie/attractie van de extra functies genereert ongeveer 900 motorvoertuigen (mvt) per etmaal op basis van tabel 62/63 van de CROW-publicatie 272 'Verkeersgeneratie voorzieningen'.

Willibrord/Miland school	1.705	m ²	per 100 m ²	11,6	198	
Prinses Beatrixschool	1.245	m ²	per 100 m ²	11,6	144	
Verhoeff-Rollmanschool	2.025	m ²	per 100 m ²	11,6	235	
Peuterspeelzaal	248	m ²	per 100 m ²	32,7	81	
Kinderdagverblijf	559	m ²	per 100 m ²	32,7	183	
Buitenschoolse opvang	184	m ²	per 100 m ²	32,7	60	
					901	mvt/etmaal

In de huidige situatie is de Vrije Nesse de drukst bereden weg van de Dronenwijk.

Er vinden ongeveer 3500 mvt/etmaal (werkdaggemiddelde) plaats op de Vrije Nesse. De wegen die zich in de Dronenwijk rond de herontwikkeling bevinden zijn erftoegangswegen. De acceptabele capaciteit van een erftoegangsweg bedraagt maximum 5.000 à 6.000 mvt. Dit betekent dat er voldoende (rest)capaciteit is op de wegen op en rond het Dronenplein om de ontwikkelingen te realiseren.

De verkeersstructuur wordt gehandhaafd met uitzondering van het stukje Dronensingel in de scholenstrook. De verkeerscirculatie wordt daardoor iets gewijzigd.

Fietsers en voetgangers

Centraal door het plangebied komt, grotendeels langs het water, een pad voor fietsers en voetgangers. De scholen liggen allemaal aan dit pad. Haaks daarop staan twee voetpaden: een pad direct ten zuiden van de Bethelkerk en de nieuwe Beatrixschool en een pad ter plaatse van de huidige straat langs de Dronensingel.

In oost-westrichting komen geen fietspaden, zodat kinderen op weg naar school vooral het nieuwe noord-zuid fietspad zullen gebruiken en niet de weg Dronenplein of de Dronensingel.

De verkeeroversteekplaats (VOP) bij de Willibrord/Miland school wordt naar de toekomstige locatie verplaatst.

In het gebied zijn ongeveer 300 fietsparkeerplaatsen nodig, waarvan ca. 100 aan het Dronenplein kunnen komen. De overige 200 plaatsen moeten bij voorkeur worden opgenomen in de bebouwing van de scholen (200 m²). Dat kan door iets meer bebouwing in twee lagen te bouwen. De fietsenstalling van de Bethelkerk wordt verplaatst, bij voorkeur naar de uitbreiding. Als dat aan de oostzijde gebeurt, kan deze fietsenstalling (net als nu) met die van de Beatrixschool worden gecombineerd.

impressie parkeerplein Bethelkerk

Stedenbouwkundig Plan

Parkeren

Het Dronenplein is gelegen binnen de bebouwde kom buiten het centrumgebied van Bodegraven. Uitgangspunten bij de berekening: matig stedelijk gebied, rest bebouwde kom.

Uit parkeeronderzoeken binnen bebouwde kom is gebleken dat er volstaan kan worden met de minimale parkeernormen.

Het nieuwe plan moet voldoen aan de parkeerbehoefte volgens de ASVV 2004.

Wat betreft parkeren wordt er in dit plan van uitgegaan dat het aantal parkeerplaatsen is gebaseerd op een bezettingsgraad van 90% in de omliggende straten plus het te realiseren programma binnen het plangebied. Het aantal openbare parkeerplaatsen wordt minder dan het huidige aantal van 156. Volgens de parkeernormen zijn op werkdagen 's avonds 132 openbare parkeerplaatsen nodig. Daarbij wordt uitgegaan van 90% bezetting van parkeerplaatsen in de omgeving van het plangebied. Op de plankaart staan 135 parkeerplaatsen getekend, hiervan zullen er ca. 3 vervallen door aanwezigheid van waardevolle bomen of andere objecten.

Op zondag is de parkeerdruk hoger. Dat wordt opgevangen door op zondag parkeren aan de scholenzijde van het Dronenplein toe te staan (33 plaatsen) en een 100% bezettingsgraad in de wijk toe te laten. In geval van uitbreiding van de Bethelkerk gaat de kerk de extra parkeerbehoefte op eigen terrein opvangen.

Toelichting 90% bezettingsgraad

Om te bepalen of er in een gebied voldoende parkeerplaatsen beschikbaar zijn, moet er sprake zijn van een acceptabele parkeersituatie. Van een acceptabele parkeersituatie is sprake als de zoektijd naar een parkeerplaats beperkt blijft. Landelijke kerncijfers hiervoor zijn in de literatuur nauwelijks beschreven, maar uit de ervaring

blijkt dat bij een bezettingsgraad tussen 80% en 90% de zoektijd naar een parkeerplaats sterk toeneemt. Deze waarden worden ook algemeen gehanteerd. Wanneer de zoektijd toeneemt, zal de bereikbaarheid van een locatie afnemen en de verkeersoverlast door zoekverkeer in de omgeving toenemen. De bezettingsgraad vormt hiermee een kwaliteitsmaat voor de 'vol-ervaring' bij parkeerders.

Voor gebieden met veel kortparkeerders wordt een bezettingsgraad van 80% gehanteerd als grens voor een acceptabele parkeersituatie en voor gebieden met voornamelijk langparkeerders een bezettingsgraad van 90%. Een bezettingsgraad van 85% wordt gehanteerd voor gemêleerde gebieden of voor gebieden met een versnipperd parkeeraanbod. Voor het Dronenplein wordt de grens van 90% gebruikt als maat voor een acceptabele parkeersituatie.

Buiten de parkeernormen voor de voorzieningen wordt voor een acceptabele parkeersituatie tijdens werkdagen een bezettingsgraad van 90% aangehouden in de omliggende wijken, hiertoe is er tijdens de werkdagen een parkeerdruk op het plangebied van 79 plaatsen. Bij een bezettinggraad van 100% in de omliggende wijken is er een parkeerdruk op het plangebied van 32 plaatsen.

Parkeren in de eindsituatie

Er worden uiteindelijk 132 openbare parkeerplaatsen in het plangebied gerealiseerd (waarvan 12 op privéterrein van de Salvatorkerk). Als de Bethelkerk gaat uitbreiden, kan de parkeerbehoefte die daaruit voortvloeit op eigen terrein worden opgelost.

Door dit plan worden parkeerplaatsen beter over het plangebied verspreid en dit is een voordeel voor de wijk. Alleen de parkeerbehoefte vanaf de noordzijde Schoutendreef/Ambachtshof werkt het plan nadelig omdat het direct aangelegen parkeerterrein van 101 parkeerplaatsen aan de Vrije Nesse wordt opgeheven. Realiseren van parkeerplaatsen op het Salvatorkerkterrein is een mogelijkheid

om dit nadeel te beperken.

Op zondag wordt het bovendien toegestaan om langs Dronenplein aan twee zijden te parkeren. Dit levert op zondag 33 parkeerplaatsen meer op dan op andere dagen.

Tijdelijk parkeerbehoefte

In de eerste fase van het plan komt er nieuwbouw voor de Willibrord-Milandschool op het huidige parkeerterrein. Dat betekent dat er tijdens de uitvoering van het project minder parkeerplaatsen beschikbaar zijn. Voordat de parkeerplaats wordt opgeheven, wordt een deel van de nieuwe parkeerplaatsen aangelegd, namelijk door het vervangen van langsparkeren aan Dronenpark door haaksparkeren (16 à 21 parkeerplaatsen extra), door realisatie van 12 parkeerplaatsen bij de Salvatorkerk en door aanleg van een tijdelijk parkeerterrein in het groen naast de bestaande Willibrord-Milandschool (ongeveer 25 plaatsen). Dit betekent dat in fase 1 55 bestaande parkeerplaatsen beschikbaar blijven, 28 à 33 nieuwe definitieve parkeerplaatsen zijn aangelegd en 25 tijdelijke plaatsen zijn gecreëerd. Totaal 108 à 113 plaatsen. Aan het eind van fase 2 wordt het nieuwe parkeerterrein op de plek van de huidige Prinses Beatrixschool opgeleverd (33 plaatsen). Ook de parkeerplaatsen langs Dronenpark-Rijngaarde zijn dan efficiënter ingericht (6 plaatsen extra). Dan kan het tijdelijke parkeerterrein naast de bestaande Willibrord-Milandschool worden verwijderd. Totaal zijn er aan het eind van fase 2 122 à 127 openbare parkeerplaatsen beschikbaar. Waarschijnlijk worden 18 nieuwe parkeerplaatsen ten oosten van de nieuwe Verhoeff-Rollmanschool in de derde fase aangelegd. Dan vervallen de 10 parkeerplaatsen op het stuk Dronenplein dat voor autoverkeer wordt afgesloten. Uiteindelijk zijn er 130 à 135 openbare parkeerplaatsen binnen het plangebied.

Uitgangspunten parkeerberekening

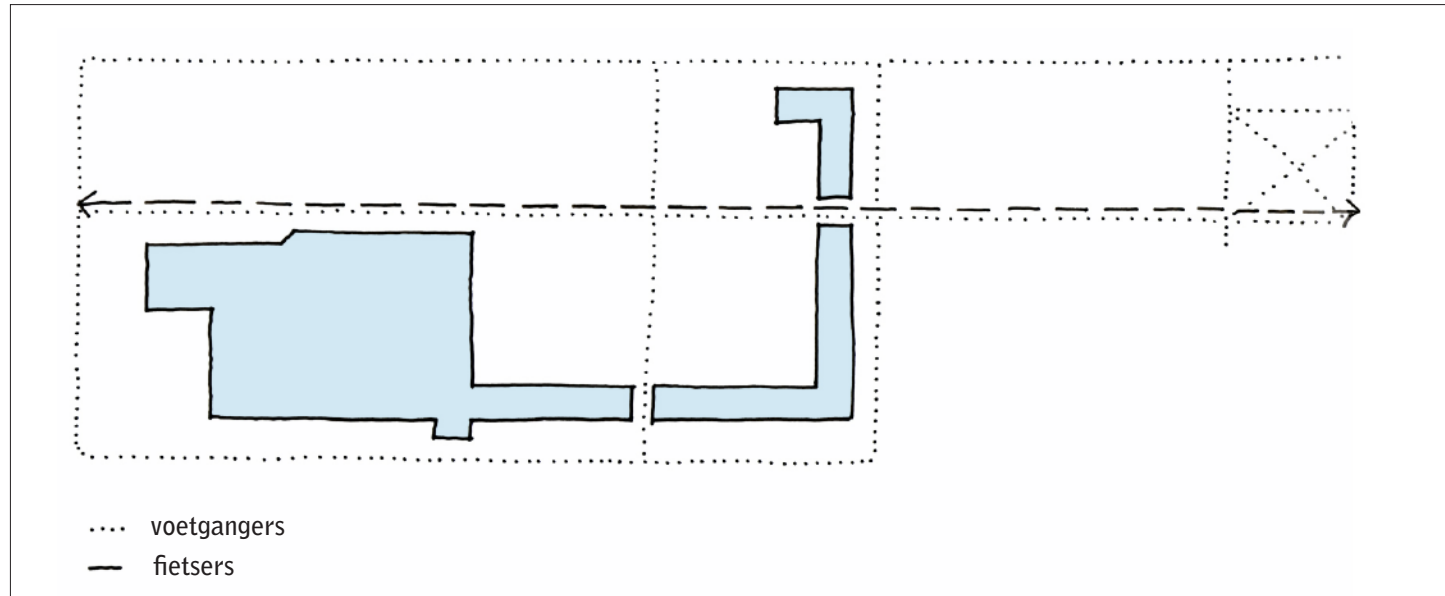
ten behoeve van	norm	per	grondslag
Willibrord-Milandschool	0,5	lokaal	13
Prinses Beatrixschool	0,5	lokaal	9
Verhoeff-Rollmanschool	0,5	lokaal	16
Salvatorkerk	0,1	zitplaats	779
Bethelkerk (bestaand)	0,1	zitplaats	550
Peuterspeelzaal	0,6	arbeidsplaats	4
Kinderopvang	0,6	arbeidsplaats	4
BSO	0,6	arbeidsplaats	2
Gymlokaal	2,5	100 m2 bvo	521

Berekening dubbelgebruik

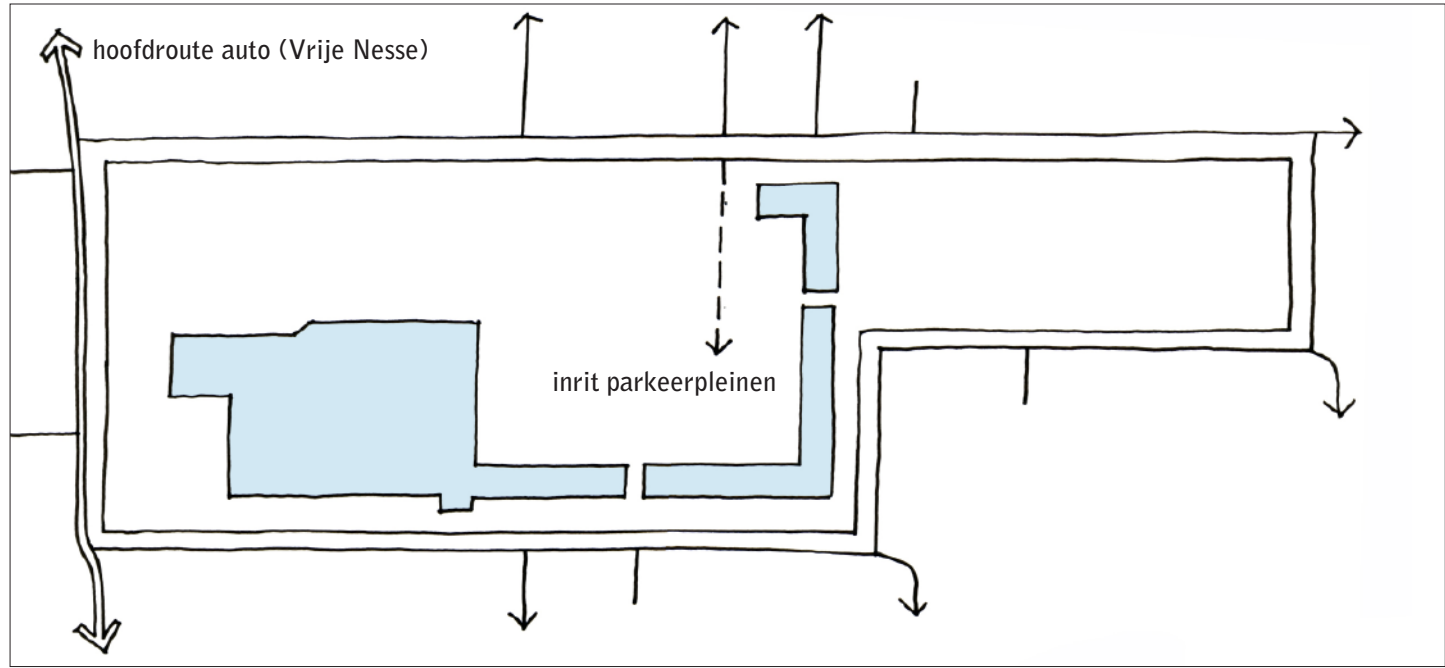
Parkeerbehoefte plan met aanwezigheidspercentages gecombineerd gebruik DRONENPLEIN	Totaal	werkdag overdag		werkdag avond		zondag overdag	
		aanwezigheidsperc.	min	aanwezigheidsperc.	min	aanwezigheidsperc.	min
Willibrord/Miland school	6,5	100%	6,5	0%	0	0%	0
Prinses Beatrixschool	4,5	100%	4,5	0%	0	0%	0
Verhoeff-Rollmanschool	8,0	100%	8,0	0%	0	0%	0
Salvatorkerk	55,0	0%	0	30%	16,5	100%	55,0
Bethelkerk (bestaand)	77,9	0%	0	30%	23,4	100%	77,9
Peuterspeelzaal	2,4	100%	2,4	0%	0	0%	0
Kinderdagopvang	2,4	100%	2,4	0%	0	0%	0
BSO	1,2	100%	1,2	0%	0	0%	0
Gymlokaal	13,0	30%	4,7	100%	13,0	0%	0
	168		28		53		133

Parkeerclaim vanuit de wijk 90% bezettingsgraad	aanwezigheidsperc.	aanwezigheidsperc.	aanwezigheidsperc.
Dronenwijk Midden I 90% 24			
Dronenwijk Noord 90% 22			
Dronenwijk Midden II 90% 9			
Dronenpark 90% 24			
79	50%	40	100%
Parkeerclaim vanuit de wijk 100% bezettingsgraad			100%
TOTAAL 247		68	132
			165

Stedenbouwkundig Plan

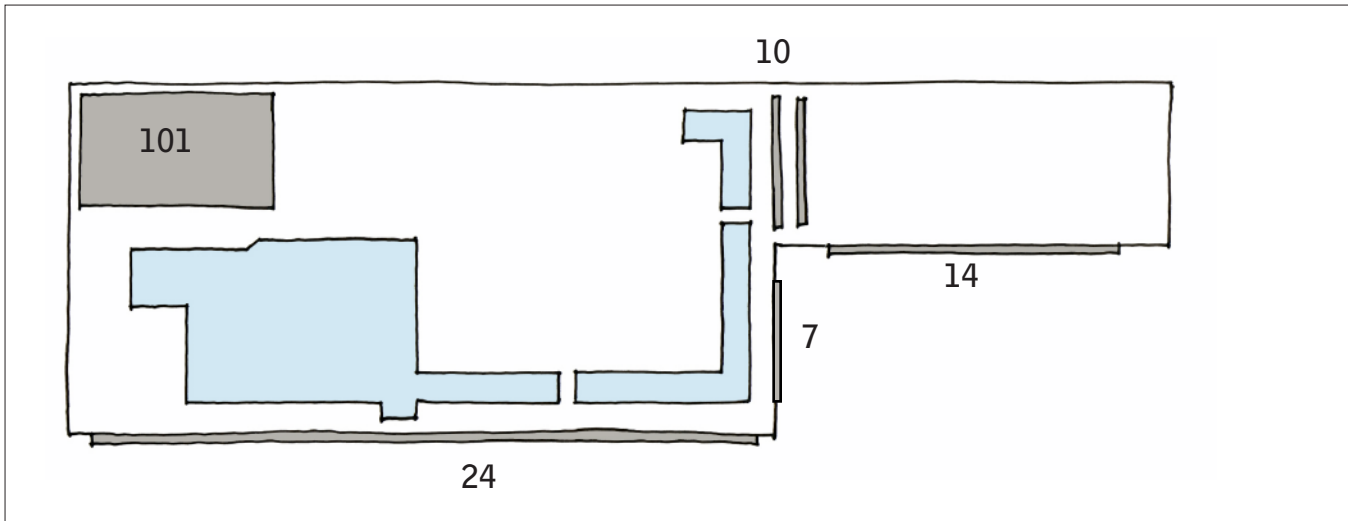
langzaam verkeerroutes

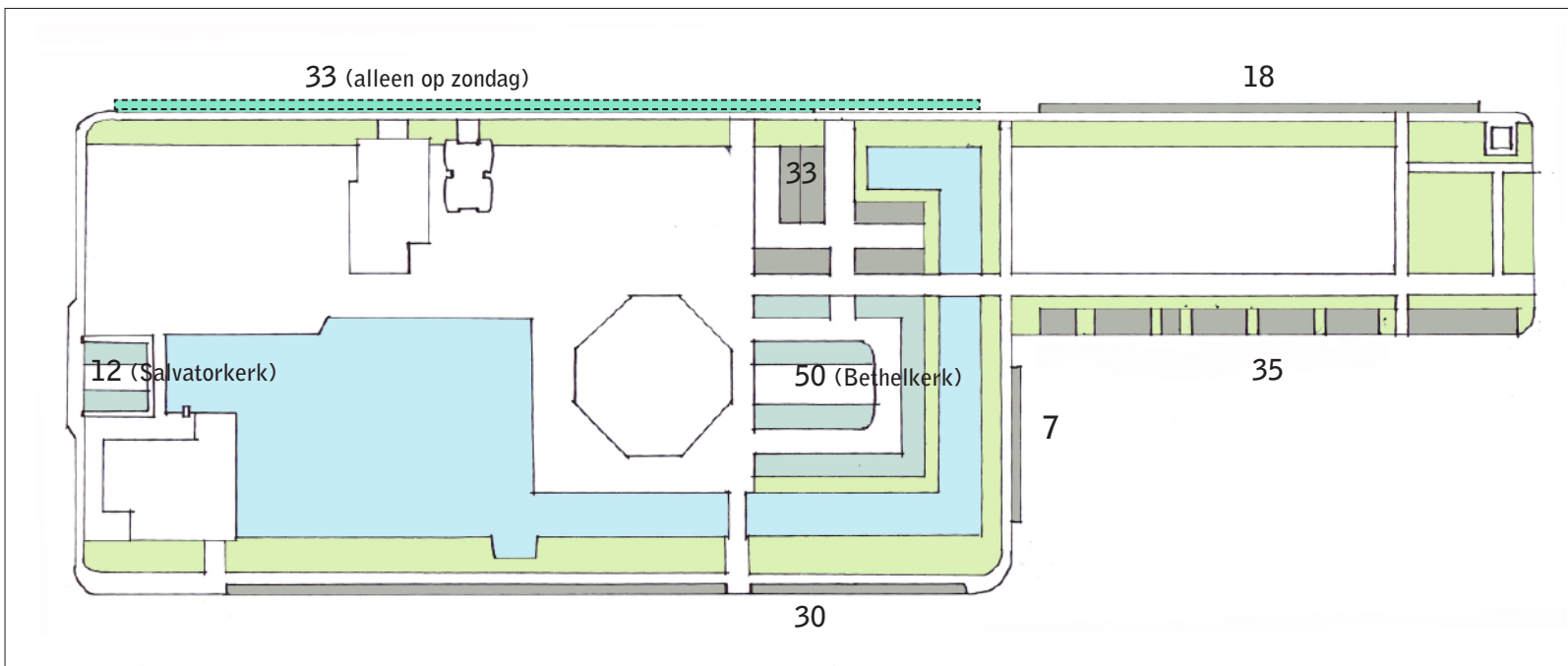
autoverkeerroutes

parkeerplaatsen huidige situatie

parkeerplaatsen toekomstig situatie

Stedenbouwkundig Plan

Programma

In het plan is ruimte voor drie nieuwe scholen met in totaal 38 groepen. Voor peuterspeelzaal en kinderdagverblijf samen is er ruimte voor 4 groepen.

De buitenschoolse opvang komt in het bestaande gebouw van de kinderopvang.

Bij elke school is een speelplaats gepland die aan de minimumnorm voor scholen voldoet. Deze speelplaatsen zijn openbaar toegankelijk en worden deels zo ingericht dat kinderen uit de buurt er na schooltijd kunnen spelen.

Aan het Dronenplein, zuidzijde komen 18 parkeerplaatsen buiten het plangebied. Het voet/ fietspad ligt voor het deel in het Dronenpark ook buiten de plangrens. De oppervlakte van deze verharding is niet in deze tabel opgenomen, maar wordt wel in de grondexploitatie meegenomen.

Programma bebouwing

functie	groeps-ruimten	kinderen	bvo	bebouwd oppervlak	buiten-ruimte	terrein	
Willibrord-Miland	13	299	1.705	1023	897	1920	
Prinses Beatrix	9	207	1.245	747	621	1368	
Verhoeff-Rollman	16	368	2.025	1215	1104	2319	
peuterspeelzaal	2	32	248	124	112	236	
kinderopvang	2	32	559	280	112	391	
buitenschoolse opvang	1	20	184	184	420	604	bestaand pand
gymlokaal			521	521	0	521	bestaand pand
Salvatorkerk				724	1088	1812	bestaand pand
Bethelkerk				1645	2068	3713	
parkeren openbaar						1000	
wegen en paden						2768	
groen (openbaar)						6070	
water			0	0	5601	5601	te handhaven
totaal				7613	11997	28323	

De buitenruimte van de scholen zal slechts voor een klein deel uit groen bestaan (aannee 20% groen). De buitenruimte van de kerken wordt voor meer dan 60 % verhard ten behoeve van het parkeren.

Daarmee komt er ca. 1600 m2 groen op privé-terrein, naast 6070 m2 openbaar groen (totaal 7670 m2).

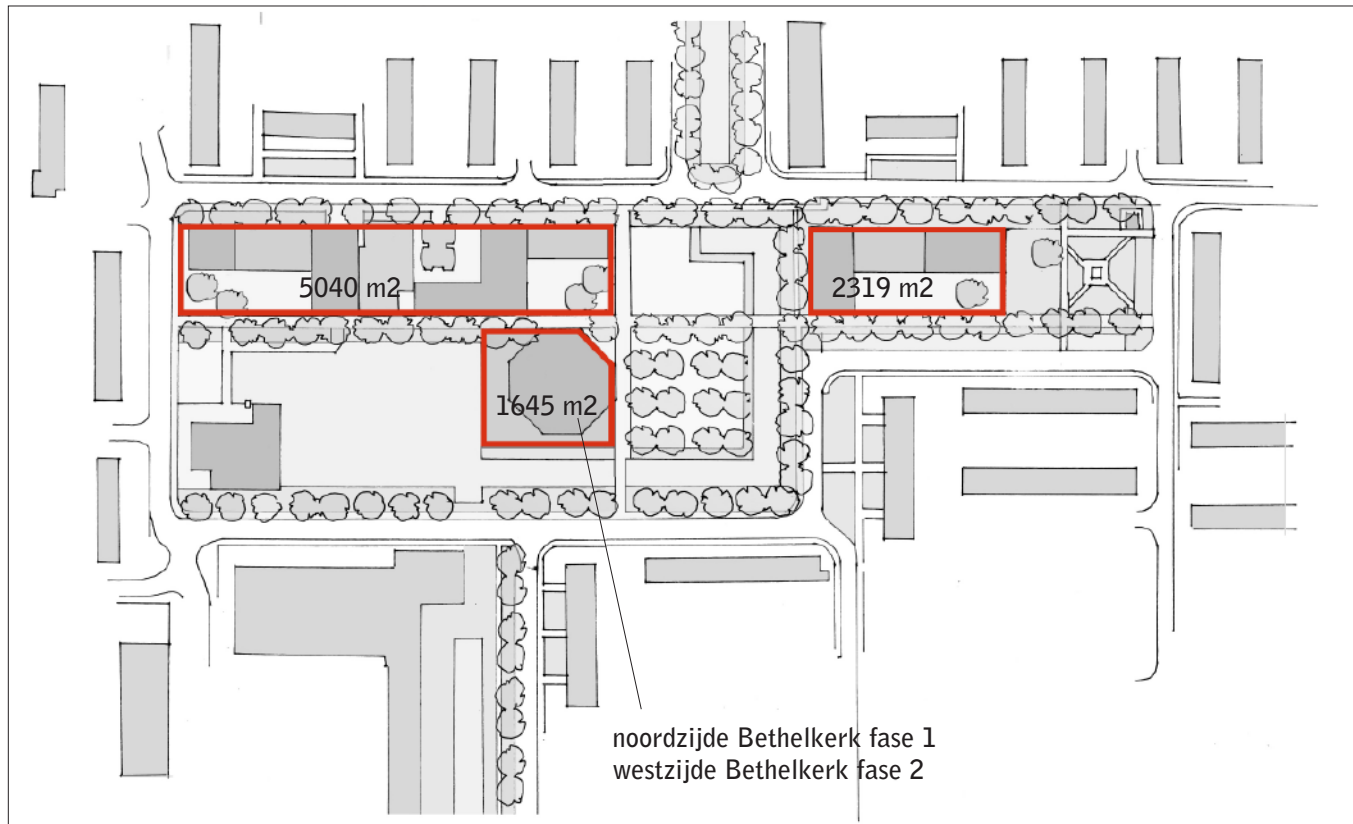
De hoeveelheid infiltratieoppervlak neemt daardoor af met ca. 850 m2.

Van de bestaande bomen worden ca. 4 vitale en beeldbepalende bomen en ca. 27 overige bomen gekapt.

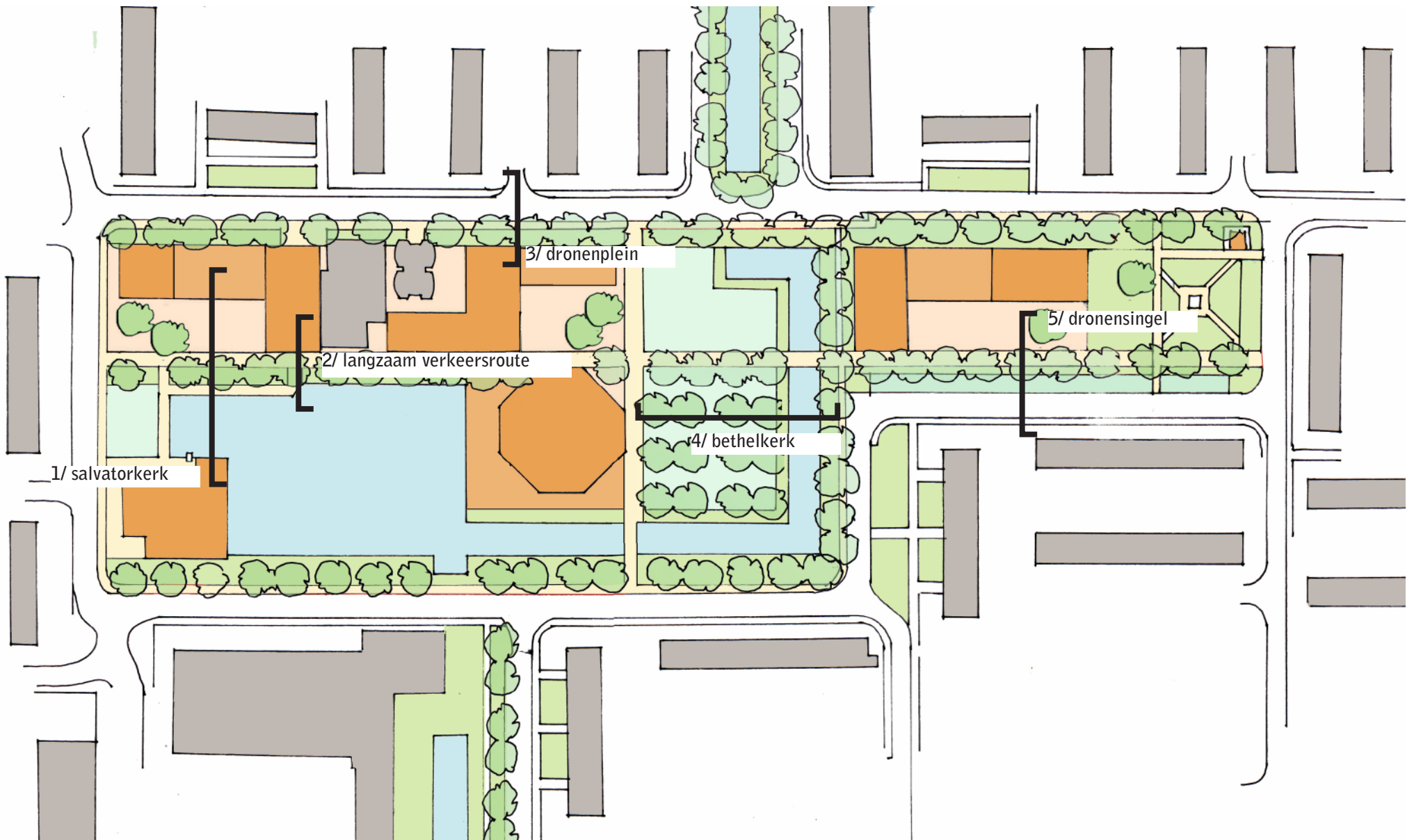
In de plaats daarvan worden er ca. 36 bomen op openbaar terrein geplant en ca. 26 bomen op privé terrein.

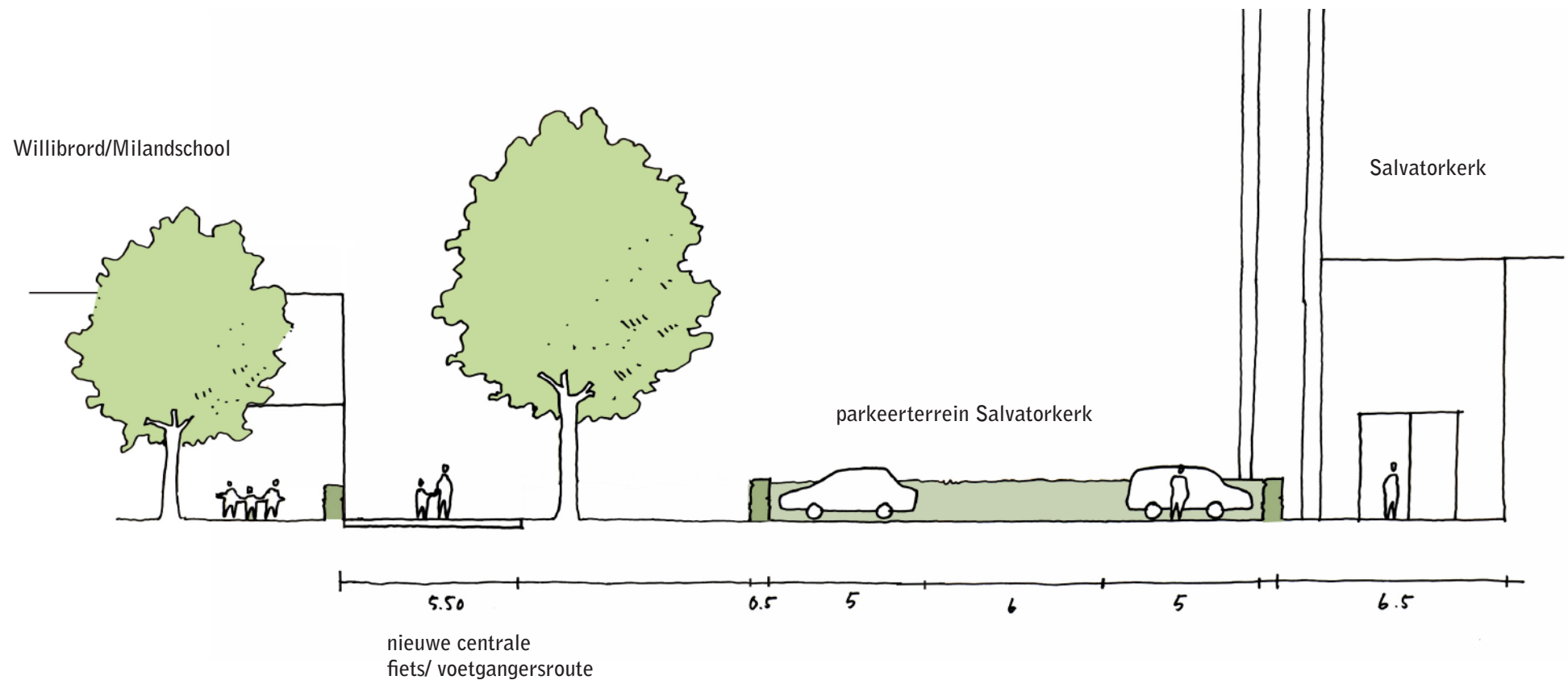
Harde lijnen

De bebouwing zoals getekend in de plankaart en de vogelvlucht is indicatief. Deze tekeningen geven aan waar de voorkeur op dit moment naar uit gaat. Binnen de grenzen van de hare lijnenkaart kunnen echter geheel andere volumes worden gerealiseerd, zolang de grenzen van de vlek en de regels ten aanzien van de bouwhoogte worden gerespecteerd. Zo is het bijvoorbeeld denkbaar dat de volumes op grond van eisen met betrekking tot het onderwijs anders worden, of dat de plaats van gebouw en speelplaats wordt omgedraaid.

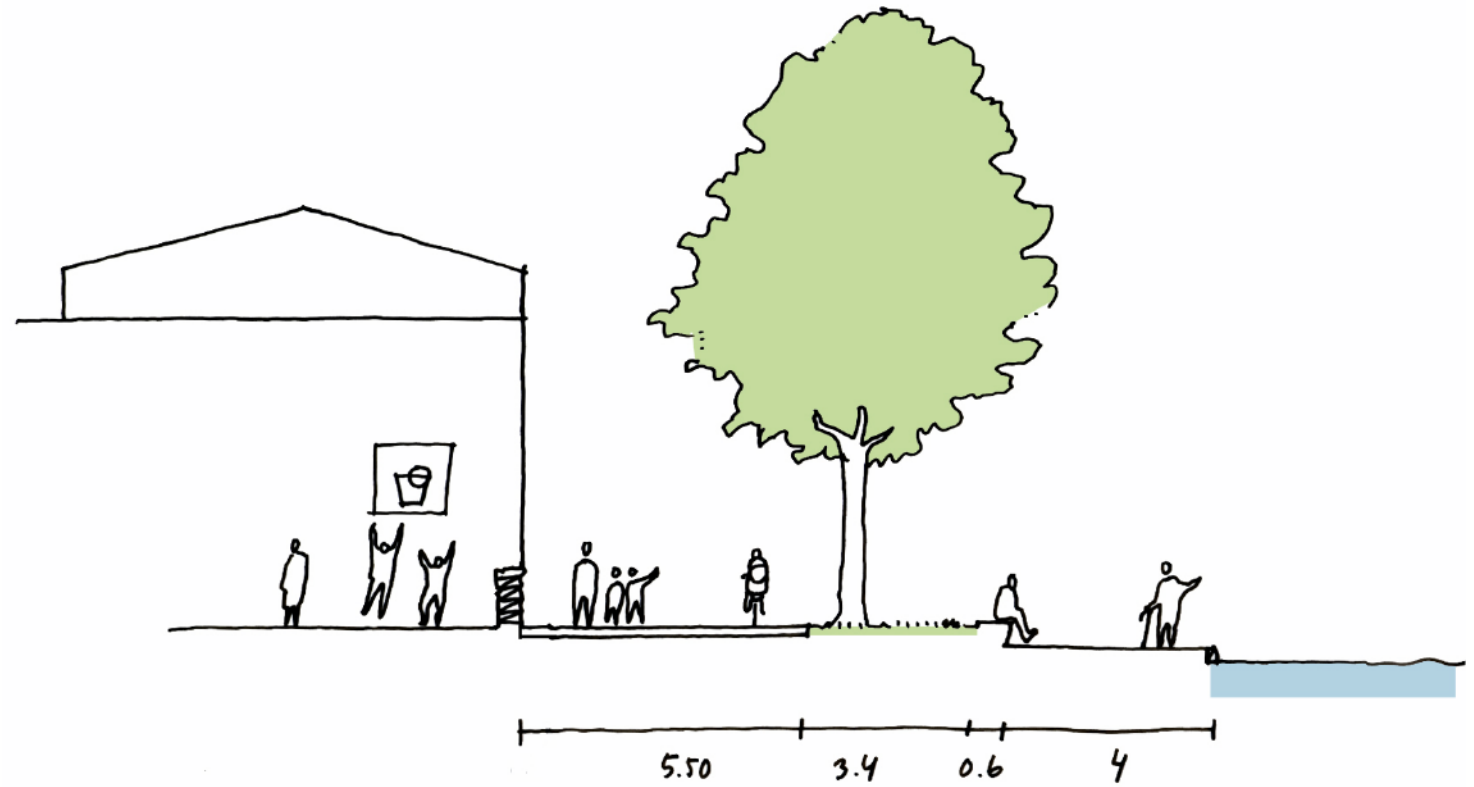
Profielen overzichtskaart

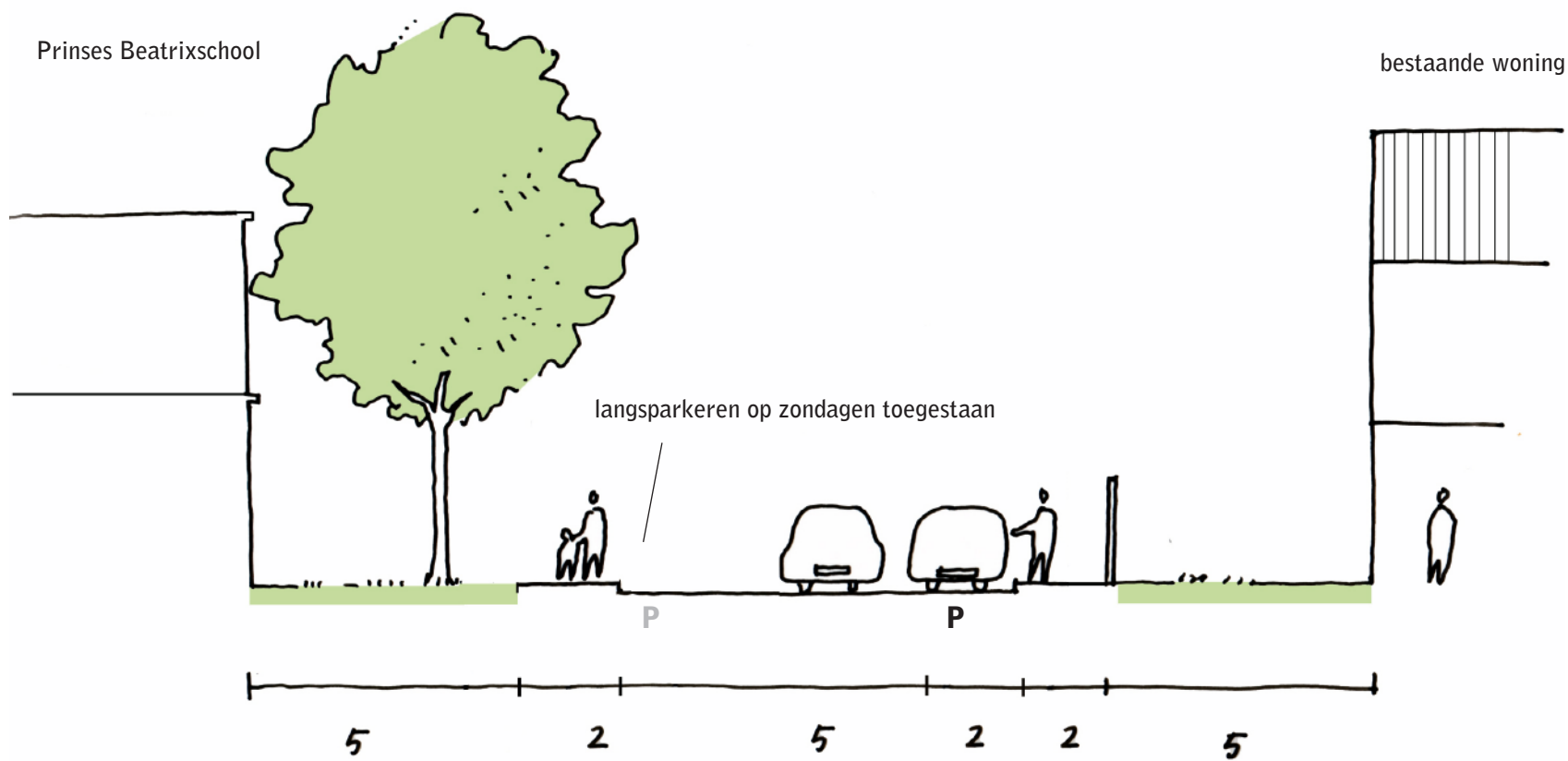

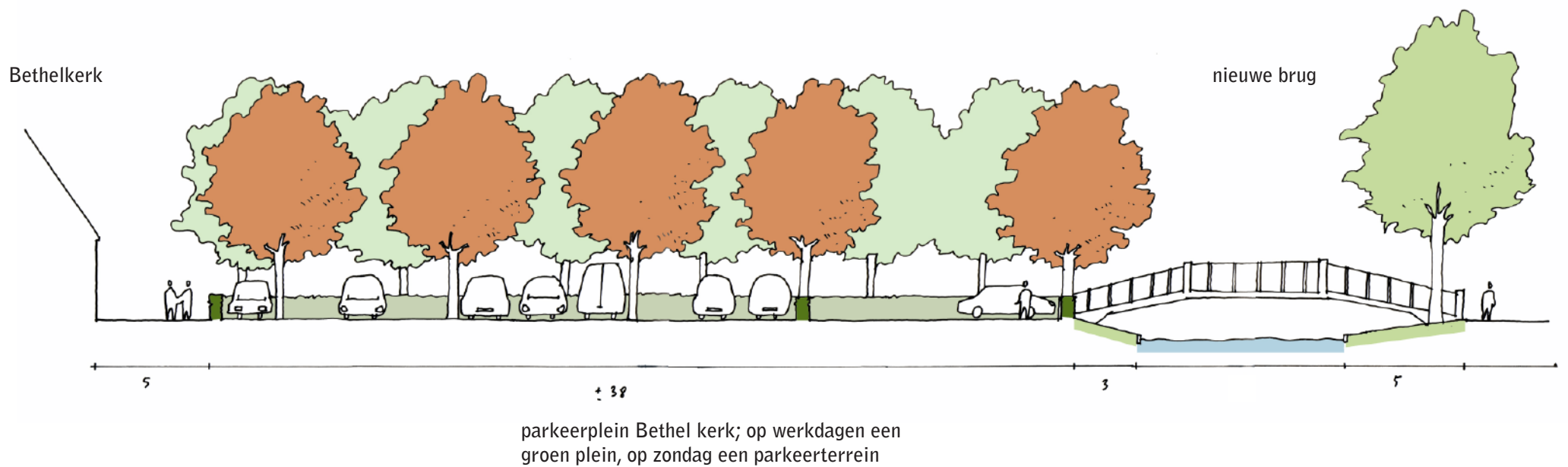
Profielen

2/ langzaam verkeersroute

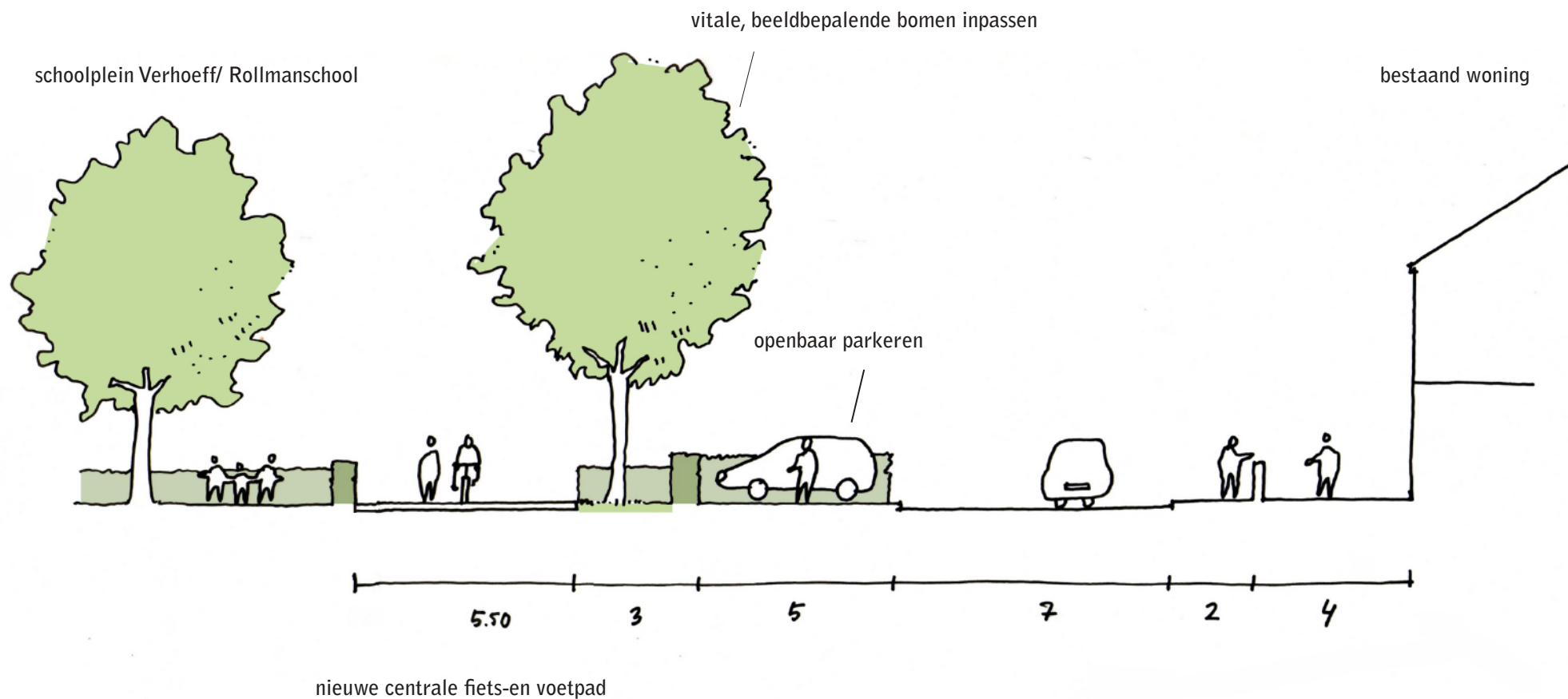

Profielen
4/ bethelkerk

5 Overige aspecten

Overige aspecten

Waterinfiltratie

Het wateroppervlak in het plangebied wordt gehandhaafd. Daarnaast wordt het oppervlakte waarin infiltratie plaatsvindt in de openbare ruimte en op privé terrein met ca. 850 m² verminderd. De reductie bestaat bijna geheel uit het maken van parkeerplaatsen op eigen terrein bij de kerken. Deze kan worden gecompenseerd door het maken van grasstenen in parkeervakken en door het planten van hagen en boomvakken in de verharding. Over de exacte oplossing moet met de waterbeheerder overeenstemming worden bereikt

Kabels en Leidingen/Riolering

In het op te heffen deel van de weg langs de Dronensingel ligt een riool, dat binnenkort wordt vernieuwd. Ten behoeve van dit riool moet een strook van 6 meter aan weerszijden onbebouwd blijven. In dit plan is deze strook opgenomen als openbaar groen.

Milieu

Voor de nieuwbouw wordt een GPR-norm van 7 gehanteerd. Doel van GPR is een zo hoog mogelijke kwaliteit en tegelijkertijd een zo laag mogelijke milieubelasting. In GPR wordt een bouwplan op 5 thema's beoordeeld. Na invoer van de gegevens worden prestaties zichtbaar op de modules Energie, Milieu, Gezondheid, Gebruikskwaliteit en Toekomstwaarde. Per module verschijnt een waardering op een schaal van 1 tot 10. Op elk thema dient minimaal een 7 te worden gescoord.

Zie voor meer informatie www.gprgebouw.nl.

De gemeente werkt aan afkoppeling van de afvoer van hemelwater van de riolering. Dat betekent dat het regenwater van bijvoorbeeld de daken rechtstreeks of via de bodem in het oppervlaktewater komt. Om die reden wordt het gebruik van uitlogende materialen, zoals lood, zink en koper afgeraden. Overigens leidt het gebruik van dergelijke materialen tot aftrek van punten binnen GPR Gebouw.

Externe veiligheid

Vanwege de nabijheid van de N11 en een hogedruk gasleiding zal in het kader van de opstelling van een nieuw bestemmingsplan een verantwoording van het groepsrisico worden gegeven.

Geluid en luchtkwaliteit

Voordat het nieuwe bestemmingsplan wordt vastgesteld, wordt onderzocht welke consequenties de uitbreiding van het programma aan maatschappelijke voorzieningen heeft voor eventuele geluidsoverlast en voor de luchtkwaliteit in de omgeving.

Bodem

Het parkeerterrein is licht verontreinigd door de toepassing van hoogovenslakken als fundering. Deze verontreinigde grond zal worden verwijderd. Onderzocht moet worden of dit type fundering ook onder andere te verwijderen verharding aanwezig is.

Planning en fasering

- De gymzaal wordt (voorlopig) gehandhaafd. De gymzaal is in ieder geval nog nodig tot het moment van oplevering van nieuwe sportvoorzieningen elders in Bodegraven (gepland eind 2011).
- Het uitgangspunt voor de plannen en de fasering is dat er geen tijdelijke huisvesting in de vorm van semi-permanente bouw voor de scholen komt. De gemeente heeft hiervoor geen budget opgenomen en ook voor de scholen heeft het de voorkeur om geen tijdelijke huisvesting te realiseren.
- Scholenbouw vindt plaats volgens de planning uit de gemeentelijke Kadernota, de Willibrord-Milandschool krijgt als eerste nieuwbouw op het bestaande parkeerterrein.
- Door het vervallen van de parkeerplaats moeten 20 à 30 plaatsen als (tijdelijke) vervanging worden aangelegd.

Organisatie

- Voor de scholen zijn de stichtingskosten berekend in de rapportage MeerjarenInvesteringsProgramma onderwijshuisvesting (MIP). In de gemeenteraad is afgesproken dat definitieve vaststelling van de budgetten die aan scholen beschikbaar worden gesteld plaatsvindt per project. Dit is nog niet gedaan. Voor de stichtingskosten als opgenomen in de MIP voor de Willibrord/Miland en de Prinses Beatrix is dekking in de begroting opgenomen. De kinderopvang / peuterspeelzaal / buitenschoolse opvang zou uit de exploitatie (verhuur) kostendekkend moeten worden geëxploiteerd.
- Elk schoolbestuur is opdrachtgever voor het eigen nieuwe gebouw.
- Per gebouw kan een andere architect worden geselecteerd.
- Er wordt door de gemeente een stedenbouwkundig supervisor aangesteld om de beeldkwaliteit te bewaken. De supervisor heeft een adviserende rol bij de architectenselectie.
- Het beeldkwaliteitplan is, naast de gemeentelijke Welstandsnota, toetsingskader voor de welstandscommissie.
- Het schoolbestuur heeft een beslissende stem bij architectenkeuze.
- Het opdrachtgeverschap voor de nieuwbouw voor Prinses Beatrixschool, peuterspeelzaal en kinderopvang moet nader worden uitgewerkt. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de school, de gemeente voor de nieuwbouw van de peuterspeelzaal en de Stichting Kinderopvang Bodegraven voor de nieuwbouw van kinderopvang / buitenschoolse opvang. De Stichting Peuterspeelzalen Bodegraven is betrokken als toekomstige huurder.
- Als er een nieuw gymlokaal komt, is de gemeente hiervoor opdrachtgever. Voor een nieuw gymlokaal heeft de gemeente nu geen budget gereserveerd.
- Tussen gemeente en schoolbesturen zullen beheerafspraken worden gemaakt over de schoolpleinen met het oog op

gebruik door de buurt buiten schooltijden.

- Met de Bethelkerk gaat de gemeente afspraken maken over grondruil en uitbreidingsmogelijkheden
- Met de Salvatorkerk gaat de gemeente afspraken maken over het parkeren op het terrein van de kerk.
- Dit SP vormt de basis voor een nieuw bestemmingsplan.

6 Bijlage

Vergelijking plannen

Vergelijking tussen de stedenbouwkundige schetsen van Buro Oost, Van den Oever, Zaaijer en Partners en het stedenbouwkundige plan van Hans Ebberink

aspect	Buro Oost	Van den Oever cs	Hans Ebberink
plangebied	Scholenlocatie, kerken en Rijngaarde		alleen kerken- en scholenlocatie
wonen	niet op scholenlocatie	ook op scholenlocatie (28 PG en eventueel 32 appartementen)	niet op scholenlocatie
scholenprogramma te handhaven	35 lokalen	gebouw kdv, gebouw psz	38 lokalen
kinderopvang / psz	totaal 4 groepsruimten	verandert niet (3 groepsruimten)	totaal 4 groepsruimten
bso	geen aparte ruimten		in bestaand kdv
gymlokaal Bethelkerk	ruimte gereserveerd voor nieuwbouw		handhaven
Salvatorkerk	ongewijzigd gehandhaafd		uitbreidingsmogelijkheid tot het dubbele aantal zitplaatsen en grondruil
water	ongewijzigd gehandhaafd		parkeren in tuin naast de kerk
	vijver verdwijnt; compensatie later elders in plangebied	vijver verdwijnt deels, compensatie later elders in plangebied	waterstructuur gehandhaafd inclusief de groene taluds
parkeren	114 plaatsen	203 plaatsen, deels voor Rijngaarde	182 plaatsen waarvan 62 op privéterrein
autoverkeer	alle plannen: stukje van Dronensingel wordt opgeheven		
langzaam verkeer	niet uitgewerkt	fietsbrug naar nieuwe parkeerplaats	doorgaande N-Z en O-W verbinding, fietsbrug

Gemeente Bodegraven

Jeroen de Leede (PRC), projectleider
Veronica Gieben, communicatie
Jeffrey van Kronenburg, ruimtelijke ordening
Marco van der Zwam, welzijn
André de Bruijn, infrastructuur
Roel Lok, groen
Paul Rouing, milieu
Dolf Roodenburg, verkeer
Jos Broersen (PRC), planeconomie

Visiegroep

Willibrord-Milandschool
Prinses Beatrixschool
Verhoeff/ Rollmanschool
Stichting Kinderopvang Bodegraven
Stichting Peuterspeelzalen Bodegraven
Bethelkerk
Salvatorkerk
Mozaïek Wonen

Stedenbouw

Hans Ebberink, Hans Ebberink Stedenbouwkundige
Jessica Bergmann, Hammarlund Bergmann Stedenbouw

Landschapsarchitectuur

Pim Vervuren, PIM Landschapsarchitectuur

